

Και οι τοίχοι έχουν αφτιά

Από τα αρχαιότατα χρόνια και ως τον Μεσαίωνα, η άμυνα μιας χώρας εναντίον των επιδρομέων, ήταν κυρίως τα τείχη που την κύκλωναν. Τα τείχη αυτά χτιζόντουσαν, συνήθως, με τη βοήθεια των σκλάβων και των αιχμαλώτων που συλλαμβάνονταν στις μάχες. Οι μηχανικοί, όμως, ανήκαν απαραίτητα στο στενό περιβάλλον του άρχοντα ή του βασιλιά, που κυβερνούσε τη χώρα. Τέτοιοι πασίγνωστοι μηχανικοί, ήταν ο Αθηναίος Αριστόθουλος -ένας από αυτούς που έχτισαν τα μεγάλα τείχη του Πειραιά-, ο Λάυσακος, που ήταν στενός φίλος του Κωνσταντίνου του Παλαιολόγου και ο Ναρσής, που υπηρετούσε κοντά στο Λέοντα τον Σγουρό.

Όταν ο τελευταίος, κυνηγημένος από τους Φράγκους κλείστηκε στην Ακροκόρινθο, ο Ναρσής τού πρότεινε ένα σχέδιο φρουρίου, που έγινε αμέσως δεκτό. Το χτίσιμό του κράτησε

ολόκληρο χρόνο κι όταν τέλειωσε, αποδείχτηκε πράγματι πως ήταν απόρθητο. Στα τείχη του φρουρίου ο Ναρσής έκανε και μια καινοτομία εκπληκτική για την εποχή του. Σε ορισμένα σημεία, τοποθέτησε μερικούς μυστικούς σωλήνες από κεραμόχωμα, που έφταναν, χωρίς να φαίνονται, ως κάτω στα υπόγεια, το οποία χρησίμευαν για φυλακές. Όταν κανείς, λοιπόν, βρισκόταν πάνω στις επάλξεις του πύργου, από 'κει ψηλά μπορούσε ν' ακούσει από μέσα από τους σωλήνες, ό,τι λεγόταν από τους αιχμαλώτους, που ήταν κλεισμένοι εκεί. Ήταν, ας πούμε, ένα είδος...ακουστικών...της εποχής του. Τότε όμως τα έλεγαν «ωτία».

Τη φράση αυτή τη βρίσκουμε ακόμα, στην όπερα του Μπετόβεν «Φιντέλιο». Εκεί υπάρχει το τραγούδι των φυλακισμένων που τελειώνει με τη φράση: «Έχουν και οι τοίχοι αφτιά».

Η φράση αυτή έμεινε παροιμιώδης από το εξής περιστατικό: Σ' ένα από τα μουσικά απογευματινά που έδινε η βασίλισσα Αμαλία, σύζυγος του Όθωνα, έπαιξε πιάνο και τραγούδησε η ανηψιά του Κωλέττη, που είχε σπουδάσει στην Ευρώπη. Τελειώνοντας, λοιπόν, το τραγούδι με τη φράση: «έχουνε και οι τοίχοι αφτιά», οι αντιοθωνικοί βρήκαν την ευκαιρία να διαδώσουν τη φράση αυτή σαν σύνθημα, λέγοντας, συγχρόνως, να φυλάγονται από τους κατασκόπους των Βαυαρών.